

1. Στο πρώτο θέμα, όταν ο Quine λέει πως η ιστορικά προσανατολισμένη φιλοσοφία της επιστήμης όπως την ασκούσαν οι Kuhn, Hanson, Feyerabend, κ.λπ., «απαξίωσε την παρατήρηση», «μείωσε τον ρόλο των τεκμηρίων», και ενίσχυσε τον πολιτισμικό σχετικισμό» εννοεί ότι ο ρόλος που έπαιζε η παρατήρηση και τα τεκμήρια πριν την ιστορική στροφή δεν ήταν πια σημαντικός μετά την ιστορική στροφή. Αυτός ο ρόλος υποτιμήθηκε. Ποιος ήταν αυτός ο ρόλος; Πριν την ιστορική στροφή η παρατήρηση είχε κρίσιμο ρόλο στον έλεγχο των θεωριών επειδή ήταν ανεξάρτητη από θεωρία και επειδή οι λογικοί θετικιστές και ο Popper έβλεπαν την επιστημονική πρακτική ως μια διαδικασία ελέγχου θεωριών. Γι' αυτό είχαν και τα τεκμήρια σημασία. Κατά τον Kuhn οι επιστήμονες δεν προσπαθούν να ελέγξουν τις θεωρίες τους. Πιστεύουν στις θεωρίες τους, δεν τις αμφισβητούν. Λύνουν γρίφους. Επίσης η παρατήρηση και τα τεκμήρια δεν είναι ανεξάρτητα από τη θεωρία για να επιτελέσουν τους ρόλους που είχαν. Ο πολιτισμός σχετικισμός προκύπτει διότι τα παραδείγματα ή οι θεωρίες κατά Feyerabend είναι ολιστικές δομές, περιλαμβάνουν πολλά στοιχεία οπότε όταν αλλάζει το παράδειγμα, αλλάζουν όλα. Και οι δύο υποστήριζαν επίσης την ασυμμετρία που σημαίνει ότι δεν είχαν κοινό μέτρο για να αποτιμώνται συγκριτικά με κοινά κριτήρια. Έτσι, με βάση τα κριτήριά του το κάθε παράδειγμα μπορεί να αξιολογεί τα πράγματα.
1. Στο δεύτερο θέμα δεν σας ζητούσα να παίξετε τους αρχαιολόγους και να μου πείτε πώς κάνουν οι αρχαιολόγοι ανασκαφές, πώς ερμηνεύουν τα ευρήματα και πώς μελετούν τα μνημεία. Επίσης, δεν ζητούσα να μου πείτε τι ξέρετε περί παρατήρησης και διαποτισμένης ή διαμεσολαβημένης από θεωρία παρατήρησης. Σας ζητούσα να εστιάσετε σε όσα λέει ο Ν. Σταμπολίδης και να συνδέσετε τις φράσεις του με αυτά που έχουμε κάνει στο μάθημα. Για την πρώτη φράση του Σταμπολίδη «η παρατήρηση είναι το ήμισυ της ερμηνείας» έπρεπε να πείτε ότι φαίνεται να κάνει τη διάκριση παρατήρησης/ερμηνείας, δηλαδή, άλλο η παρατήρηση που είναι καθαρή, κι άλλο η ερμηνεία που έρχεται μετά και μπορεί να χρησιμοποιεί την παρατήρηση. Αυτή είναι μια θέση που βρίσκεται κοντά σε όσα έλεγαν οι λογικοί θετικιστές: ότι η παρατήρηση είναι καθαρή από θεωρίες και ερμηνείες και άρα κοινή για όλους, οπότε οι διαφορές που τυχόν παρατηρούνται θα πρέπει να αποδοθούν σε διαφορετικές ερμηνείες που δίνουν οι επιστήμονες, μετά την κοινή παρατήρηση. Στη δεύτερη πρόταση (ότι για να παρατηρήσεις πρέπει να έχεις το ανάλογο υπόβαθρο), ο Ν. Σταμπολίδης φαίνεται να λέει ότι η ίδια η παρατήρηση δεν είναι καθαρή, τι για να παρατηρήσεις χρειάζεται ένα υπόβαθρο (δηλ. κάποιου τύπου θεωρία ή ερμηνεία). Φαίνεται δηλαδή να υπάρχει κάποια ένταση σε αυτά που λέει. Κατά τα άλλα, θα μπορούσατε να συζητήσετε τι έχουμε πει ερμηνείας: ότι οι θετικιστές έβαζαν την ερμηνεία μετά την παρατήρηση, ότι οι Hanson, Kuhn, Feyerabend, θεωρούσαν ότι η όποια ερμηνεία δεν έρχεται μετά την παρατήρηση αλλά διαποτίζει την παρατήρηση. Δεν υπάρχει δεύτερο στάδιο ερμηνείας μετά το πρώτο στάδιο της καθαρής δήθεν παρατήρησης. Ωστόσο, δεν ήταν εναντίον της ερμηνείας γενικώς. Θεωρούσαν ότι οι επιστήμονες κάνουν ερμηνείας χρησιμοποιώντας παρατηρησιακά δεδομένα που είναι όμως ήδη εμποτισμένα με θεωρία/ερμηνεία. Αυτού τους είδους η ερμηνεία έχει διάρκεια, μπορείς να τη σταματήσεις και να την ξαναρχίσεις. Δεν είναι σαν την υποτιθέμενη στιγμιαία «ερμηνεία» που χρειάζεται όταν μιλάς για καθαρή παρατήρηση+ερμηνεία.

2. Στην απάντησή του ο Greene δεν εκφράζει κανένα alarm, καμία ανησυχία ότι κάτι δεν πάει καλά και πρέπει να αναθεωρήσουμε εκ βάθρων τα πράγματα. Εξετάζει διάφορες εναλλακτικές οδούς για να αντιμετωπιστεί κάτι που δεν βγαίνει, μια ανωμαλία, ας πούμε. Αλλά αυτή η ανωμαλία, ακόμη κι αν επιμένει δεν βλέπουμε να δημιουργεί κάποιο μείζον πρόβλημα οπότε δεν βλέπω πώς δικαιολογείται να μιλάμε για ιδιόρρυθμη επιστήμη και επανάσταση. Σχετικά με τη βαρύτητα, δεν αναμένω να ξέρετε αν είναι βασική/θεμελιώδης έννοια που εάν αναθεωρηθεί θα αλλάξει άρδην όλη τη θεωρία. Ούτε εγώ ξέρω ούτε το απόσπασμα μάς λέει. Οπότε το πιο σώφρον θα ήταν να το θέσετε υποθετικά: Αν η έννοια της βαρύτητας είναι θεμελιώδης και αναθεωρηθεί ριζικά, τότε μπορεί να έχουμε επανάσταση. Αν δεν είναι, τότε είναι μια αναθεώρηση που συμβαίνει στην κανονική επιστήμη κατά Κuhn, στη συνήθη πρακτική των επιστημόνων κατά τους λογικούς θετικιστές. Εγώ βλέπω έναν επιστήμονα όπως θα τον έβλεπε ο Κuhn στην κανονική επιστήμη. Υπάρχει μια ανωμαλία αλλά δεν είναι σοβαρό πρόβλημα. Σκεφτόμαστε διάφορους τρόπους να την αντιμετωπίσουμε (όλες οι εναλλακτικές οδοί). Σωστά κάποιοι έγραψαν ότι επίσης θυμίζει Κuhn αυτό που λέει ότι η σκοτεινή ύλη μάς περιμένει. Έχει εμπιστοσύνη στο παράδειγμα και πιστεύει ότι κάποτε θα φθάσουν στη λύση του γρίφου και θα εξαφανιστεί η ανωμαλία. Τέλος, στο σχόλιο ότι «δεν είμαστε πιο κοντά απ' ό,τι ήμασταν αρκετά χρόνια πριν αλλά σίγουρα έχουμε αποκλείσει κάποιες πιθανότητες που ήταν στο τραπέζι τότε» θα συζητούσε πώς εννοεί το «πιο κοντά» (πιο κοντά στη λύση του προβλήματος; Πιο κοντά στο τι υπάρχει στον κόσμο (μια αντίληψη που απορρίπτει ο Κuhn); Επίσης, σωστά έγραψαν κάποιοι ότι θυμίζει Popper όταν λέει ότι έχοντας αποκλείσει κάποιες οδούς είμαστε καλύτερα. Ξέρουμε τι είναι λάθος.